

Оцінка інфляції за жовтень 2017 року

У жовтні 2017 року споживча інфляція очікувано уповільнилась і становила 14.6% р/р. За місяць індекс споживчих цін зріс на 1.2%.

Фактична інфляція виявилася близькою до прогнозу, опублікованого в Інфляційному звіті за жовтень 2017 року.

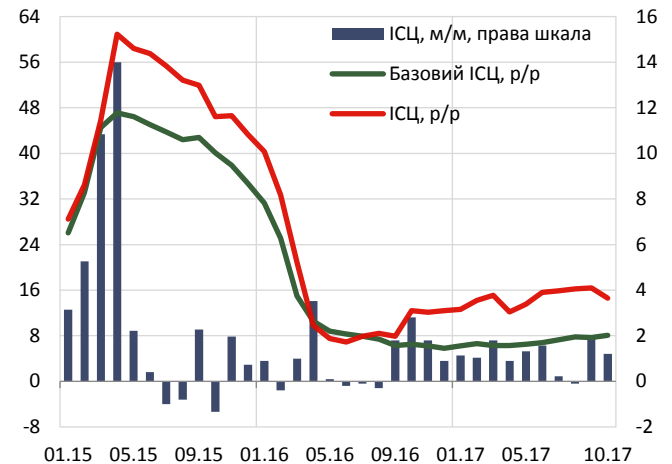
Базова інфляція в жовтні становила 8.1% р/р (у місячному вимірі зросла на 1.2% м/м). Зокрема під впливом підвищення виробничих витрат та поживлення споживчого попиту залишалися високими темпи зростання вартості послуг, що входять до базової інфляції (13.2% р/р). Також прискорилося зростання вартості послуг ресторанів та готелів, фінансових, страхових, медичних і туристичних послуг. Натомість сповільнилося зростання вартості послуг середньої освіти, ремонту побутових приладів, оренди житла тощо. Крім того, прискорилося зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки (до 11.4% р/р). Зокрема високими темпами продовжили зростати ціни на м'ясні та молочні продукти, відображаючи вторинні ефекти від підвищення цін на відповідні сирі продукти.

Крім того, через послаблення курсу гривні до іноземних валют у жовтні незначно збільшилися темпи зростання цін на низку непродовольчих товарів, що переважно імпортуються (до 3.3% р/р), у тому числі на автомобілі, лікарські засоби, меблі та обігрівачі. Водночас подорожчання одягу та взуття уповільнилося (до 0.7% р/р) завдяки більш повільному відображенню у цінах динаміки зміни валютного курсу (більшість продавців одягу та взуття здійснюють закупівлю товару за кілька місяців до початку сезону).

Зростання цін на сирі продовольчі товари в жовтні уповільнилося до 25.3% р/р. Так ціни на овочі очікувано уповільнили зростання (до 29.4% р/р) на тлі розширення пропозиції пізнього урожаю, насамперед овочів борщового набору. Так само знизилася темпи зростання цін на фрукти (до 25.6% р/р) передусім через розширення пропозиції яблук. Крім того, очікувано уповільнилося зростання цін на цукор (до 6.6% р/р), а падіння цін на гречку поглибилося (до 18.3% р/р). Ціни на яйця, незважаючи на стрімке подорожчання порівняно з вереснем, сповільнили зростання у річному вимірі (до 4.3% р/р) завдяки високій базі порівняння. Водночас темпи зростання цін на молоко та м'ясо залишилися високими (28.3% р/р та 33.1% р/р відповідно). Ще вищими темпами зростали ціни на сало (48.4% р/р), що може пояснюватися зниженням виробництва цього продукту внаслідок зниження поголів'я та поступового збільшення частки м'ясних порід свиней.

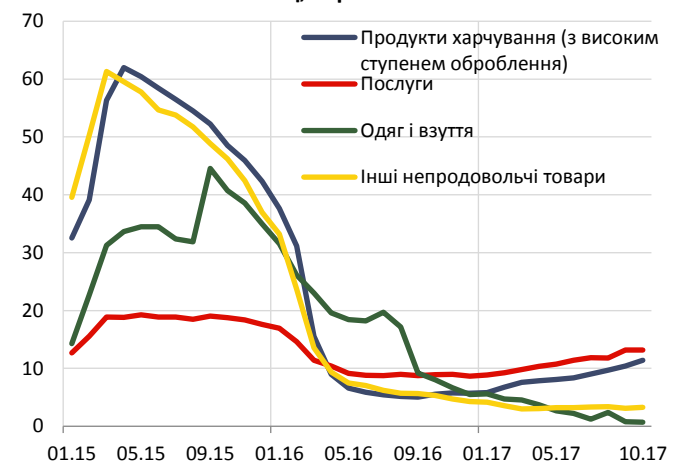
Зростання цін і тарифів, що регулюються адміністративно, прогнозовано уповільнилося (до 20.3% р/р) завдяки сприятливій базі порівняння (у жовтні минулого року відбулося підвищення тарифів на опалення та гаряче водопостачання). Крім того, уповільнилося зростання цін на алкогольні напої (17.2% р/р), тютюнові вироби (39.4% р/р) та транспортні послуги (20.5% р/р). Водночас тривало

Індекси споживчих цін, %

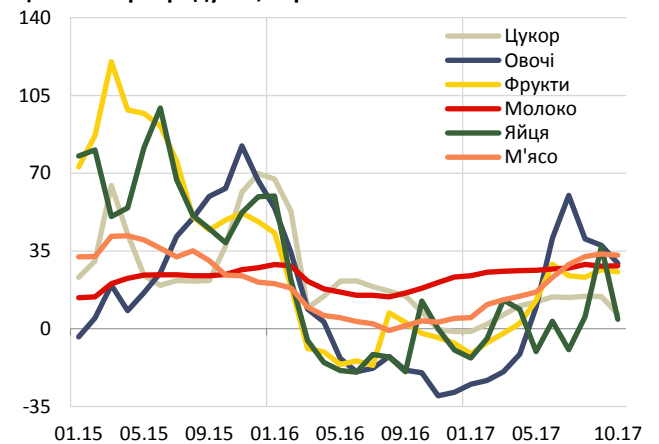
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти БІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Ціни на сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

прискорення зростання цін на хліб (19.5% р/р) та вартості місцевого телефонного зв'язку (29.4% р/р) на тлі зростання їх собівартості.

Ціни на паливо, як і очікувалось, прискорили зростання до 16.0% р/р (зросли на 4.4% м/м). Зокрема в жовтні тривало зростання ціни на бензин та дизельне паливо як через підвищення цін на нафту, так і послаблення гривні до євро (акцизи на паливо встановлено в євро).

У жовтні 2017 року зростання індексу цін виробників у річному вимірі продовжувало сповільнюватися (до 18.8% р/р). У місячному вимірі ціни виробників зросли на 2.3%. Зокрема суттєво уповільнилося зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (до 4.7% р/р з 20.8% р/р у вересні). Це, серед інших чинників, пояснюється високою часткою атомної генерації у виробництві електроенергії та зниженням середньої ціни продажу електроенергії ТЕС.

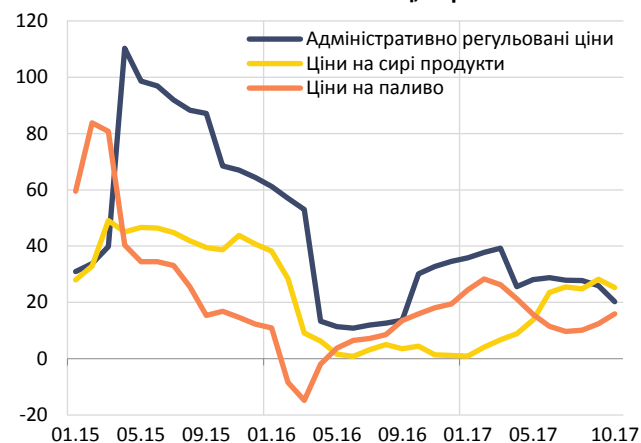
Також знизилися темпи зростання цін у харчовій промисловості. Таке сповільнення відбулося насамперед у результаті падіння цін у виробництві цукру (на 3.0% р/р) в умовах значного врожаю цукрових буряків¹ та зниження світових цін на цукор. Крім того, уповільнилося зростання цін у виробництві молочних продуктів, що, однак, пояснюється збільшенням бази порівняння (восени минулого року відбулася активізація зовнішнього попиту на продукцію українського виробництва через зростання світових цін). Так само прискорилося зростання цін у виробництві хліба та борошняних виробів на тлі підвищення собівартості.

Зростання цін у добувній промисловості дещо прискорилося насамперед через збільшення темпів зростання цін у добуванні металевих руд (до 41.2% р/р). Це відбулося попри зворотні тенденції на світових ринках та могло бути зумовлене зниженням пропозиції внаслідок труднощів з логістикою та зупинки видобутку залізної руди на окремих шахтах в Україні. Водночас стримували зростання цін у добувній промисловості нижчі темпи зростання цін у добуванні сирої нафти та природного газу (8.6% р/р), а також кам'яного вугілля (61.2% р/р) на тлі збільшення бази порівняння.

Відповідно динаміка цін у наступних ланках виробничого процесу також відображала ці тенденції. Зокрема тривало зниження темпів зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 39.3% р/р), а зростання цін у металургійному виробництві прискорилося (до 36.5% р/р).

Крім того, підвищення світових цін на добрива зумовило пришвидшення зростання цін у хімічній промисловості (до 21.0% р/р). Також тривало прискорення зростання цін у виробництві електричного устаткування (до 22.3% р/р), що може бути пов'язано зі зростанням зовнішнього попиту на графітові електроди, а також у виробництві автотранспортних засобів (до 18.9% р/р) на тлі активізації попиту.

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

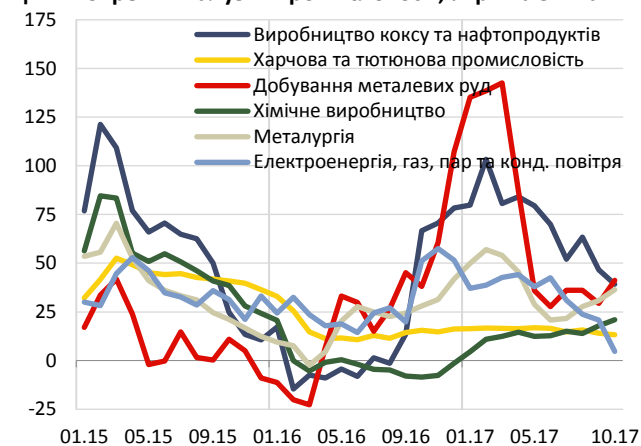
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

¹ Попри дещо нижчу врожайність (за даними Міністерства аграрної політики та продовольства станом на 03.11.2017), врожай цукрових буряків очікується не менше ніж минулого року завдяки більшим посівним площам цього року.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2017 роках														
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)														
	частка ІСЦ для 2017 року, %	у річному вимірі, %												зміна за жовтень 2017 року, %
		2015 рік	2016 рік	2017 рік** †										
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	12.4	12.6	14.2	15.1	12.2	13.5	15.6	15.9	16.2	16.4	14.6	1.2
Базова інфляція	57.4	34.7	5.8	6.2	6.6	6.3	6.3	6.5	6.8	7.3	7.8	7.7	8.1	1.2
Небазова інфляція *	42.6	49.7	17.5	17.9	20.8	22.8	17.7	20.7	25.0	25.2	25.0	25.7	21.9	1.1
сирі продукти	19.0	40.7	1.2	1.0	4.1	6.7	8.9	13.8	23.6	25.5	24.8	28.2	25.3	0.5
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.6	64.4	34.6	35.9	37.8	39.3	25.6	28.1	28.8	27.9	27.8	25.9	20.3	1.3
паливо	5.0	12.5	19.5	24.5	28.4	26.3	21.3	15.7	11.5	9.7	10.1	12.4	16.0	4.4
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)														
Продукти харчування та безалкогольні напої	41.8	41.5	3.3	3.0	5.3	7.2	8.3	10.6	15.0	16.3	16.8	18.8	18.0	1.1
Алкогільні напої, тютюнові вироби	7.9	22.7	22.5	26.3	30.2	30.2	28.3	27.5	27.4	26.3	25.1	25.8	24.7	1.3
Одяг і взуття	5.4	35.0	5.5	5.6	4.7	4.5	3.7	2.7	2.1	1.2	2.1	0.8	0.7	2.4
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.5	103.0	47.2	46.6	46.5	49.5	25.1	28.6	29.2	27.8	27.3	23.2	15.2	0.5
утримання будинків та прибудинкових територій	0.5	5.4	11.5	14.1	16.8	21.7	25.3	29.3	39.9	48.7	49.3	46.5	46.7	0.4
водопостачання	0.3	23.0	42.1	26.7	24.7	24.1	27.3	37.1	40.0	41.2	32.1	30.1	25.6	2.1
гаряча вода	0.2	55.8	82.9	82.9	83.2	83.3	83.3	83.0	82.9	15.3	14.4	14.5	8.5	0.3
природний газ	2.1	273.0	42.0	42.0	42.0	42.0	-4.3	0.9	1.0	1.0	1.1	1.2	1.2	0.0
центральне опалення	1.2	78.7	89.3	89.7	90.1	90.2	90.2	90.2	90.2	90.0	90.0	90.0	25.0	0.1
електроенергія	1.0	66.9	60.0	60.0	60.0	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	28.1	28.1	0.0
Транспорт	12.1	20.4	11.4	14.9	17.2	16.8	15.7	13.1	11.5	11.1	11.8	12.6	14.4	2.4
Зв'язок	3.2	7.0	4.0	4.1	4.6	7.1	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.7	10.6	0.8
Освіта	1.6	24.2	13.7	12.1	11.5	10.7	10.3	9.7	8.9	8.5	8.8	15.7	15.4	0.2
Окремі компоненти ІЦВ														
	частка ІЦВ для 2017 року, %***	у річному вимірі, %												зміна за жовтень 2017 року, %
		2015 рік	2016 рік	2017 рік										
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	
Індекс цін виробників	100.0	25.4	35.7	36.8	38.9	38.3	35.6	27.1	26.3	23.3	23.6	22.4	18.8	2.3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.2	17.6	85.1	109.1	101.0	94.7	75.7	32.4	30.5	35.7	39.6	35.1	37.8	2.8
Добування кам'яного вугілля	2.4	-0.8	40.4	43.5	21.0	20.5	35.4	37.1	49.8	51.9	63.8	70.5	61.2	0.6
Добування сирої нафти та природного газу	4.7	120.3	76.5	123.8	116.2	88.3	94.1	12.0	8.9	10.0	17.9	13.3	8.6	0.8
Добування металевих руд	5.1	-8.9	107.2	135.2	138.5	142.6	87.0	35.9	27.7	36.1	36.1	29.3	41.2	5.7
Переробна промисловість	65.1	23.8	22.6	25.6	28.9	27.5	25.4	21.1	18.7	17.8	20.1	19.9	20.7	3.1
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.8	36.4	16.2	16.4	16.7	16.6	16.3	16.9	16.5	14.7	15.7	14.1	13.3	0.8
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.4	4.7	61.7	79.9	103.3	80.6	84.1	79.5	70.0	52.0	63.4	46.7	39.3	16.5
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.2	24.2	-1.4	4.5	10.9	12.5	14.5	12.4	12.7	15.0	13.9	17.9	21.0	1.7
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	31.5	8.5	8.3	9.2	9.0	9.0	9.0	8.7	8.9	9.3	9.8	10.3	0.9
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	9.5	10.6	11.7	12.2	11.2	11.7	11.5	11.6	11.7	11.3	11.7	0.7
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	17.3	12.4	41.8	49.9	57.0	54.0	45.5	28.9	20.8	21.7	27.8	30.9	36.5	6.5
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	15.5	11.4	9.1	15.4	14.5	16.1	14.2	14.2	16.4	18.4	17.9	18.9	0.4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.8	33.2	51.5	37.1	38.7	42.6	44.2	37.9	42.5	31.0	23.8	20.8	4.7	-0.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Із січня 2017 року змінено методологію розрахунку індексів споживчих цін. Детальніша інформація на сайті ДССУ.

*** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік.

† Зміна цін за окремими компонентами споживчого кошика згідно з класифікацією НБУ на підставі даних ДССУ уточнена через перегляд методології розрахунку вагових коефіцієнтів.